

7442/2024

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

7442/2024 Liite 5 Vaikutusten ennakoarviointi

Valtuustoaloite perhepäivähoidon vetovoimaisuuden ja harvaan asutun maaseudun hoitopaikkavaihtoehtojen lisäämiseksi Kuopiossa

[Lisää tähän valmisteluryhmä, jos arviointi on tehty ryhmässä]

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none">• Elinympäristö ja osallisuus• Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot• Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo• Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	+	Jos muutoksia tehdään, voi niillä olla positiivisia vaikutusta alan houkuttelevuuteen.
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none">• Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö• Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys• Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus• Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat• Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	+	Perhepäivähoito on houkutteleva vaihtoehto työllistymisen näkökulmasta.
3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none">• Kiertotalous ja resurssiviisuus• Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne• Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta• Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	+	Saadaan palvelua lähemmäksi perheitä
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none">• Sujuva ja uudistuva toiminta• Uudistuva johtaminen• Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	--	Kaikilla muutoksilla on talouteen negatiivinen vaikutus. Alalle saattaa hakeutua rahallisten houkutusten myötä työntekijöitä, joilla osaaminen ei

• Kestävä talous		välttämättä ole laadukkaan varhaiskasvatuksen lain mukaista. Kannattavuuden näkökulmasta lapsiryhmät tulisi olla täynnä ja tämä voi olla joillakin alueilla haasteellista.
Poikkileikkaavat tavoitteet: • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	0	
Johtopäätös ja perustelut: Perhepäivähoitoa kohtaan houkuttelevuus saattaa lisääntyä ja joillakin alueilla palvelu voisi tulla lähemmäksi perheitä. Toisaalta rekrytointiin ja kustannuskorvauksiin liittyvillä lisillä on talouteen negatiivinen vaikutus. Alalle saattaa hakeutua rahallisten houkutusten myötä työntekijöitä, joilla osaaminen ei välttämättä ole laadukkaan varhaiskasvatuksen lain mukaista.		

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)			
Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia: Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Aikuiset_x__ Ikäntyneet___ Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi" Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+/-	Muutosten myötä voidaan saada houkuteltua haastavimmille maaseutualueille hakijoita perhepäivähoitajan tehtäviin. Kelpoisuus tehtäviin voi olla moninaista ja ei soveltuvaa.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	+	Joillakin alueilla saadaan yllä pidettyä sitoutumista asuinpaikkaan.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	0	
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	0	
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	0	
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+	Varhaiskasvatuspalveluiden saatavuudella on vaikutus huoltajien työllistymiseen. Alan houkuttelevuus voi lisätä työllistymistä perhepäivähoitajaksi.

7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	-/+	Muutosten tulisi koskea myös jo töissä olevia perhepäivähoitajia. Taloudelliset kustannukset nousevat. Muutokset voivat vaikuttaa siihen, että perhepäivähoitoa on saatavissa laajemmin.
---	--	-----	--

Johtopäätös ja perustelut

Varhaiskasvatustalouden saatavuudella on vaikutus huoltajien työllistymiseen. Alan houkuttelevuus voi lisätä työllistymistä perhepäivähoitajaksi. Toisaalta taloudelliset kannustimet voivat houkutella ei kelpoisuusehtoja täyttäviä ja ei soveltuvia hakijoita.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	+/-	Taloudelliset kannustimet voivat houkutella alalle lisää työntekijöitä. Toisaalta alalle soveltumattomien hoitajien määrä voi nousta. Tällä on vaikutus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen toteuttamiseen. Työntekijöiden määrän lisääntyessä tulee valvonta- ja ohjausresurssia lisätä.
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	+	Joillekin asuinalueille saatetaan saada perhepäivähoitajia enemmän. Riippumatta asuinpaikasta, lapsella on mahdollisuus laadukkaaseen lähipalveluun ja vertaisryhmätoimintaan.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asioita ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)		Pienten lasten kuuleminen toteutuu huoltajien mielipiteen avulla.
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?		Uusia perhepäivähoitajia rekrytoitaessa tulee erityistä huomiota kiinnittää hoitajan osaamiseen ja työkykyyn. Erityisesti pienten lasten kanssa työskentelevien perhepäivähoitajien sensitiivisyys, vuorovaikutustaidot ja kyky yksintyöskentelyyn korostuvat.

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)

Uusia perhepäivähoitajia rekrytoitaessa tulee erityistä huomiota kiinnittää hoitajan osaamiseen ja työkykyyn. Erityisesti pienten lasten kanssa työskentelevien perhepäivähoitajien sensitiivisyys, vuorovaikutustaidot ja kyky työskennellä yksin korostuvat. Myös ammatillisuus ja pedagoginen osaaminen ovat tärkeitä.

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	+/-	Muutokset voivat vaikuttaa alan houkuttelevuuteen. Erityisesti maaseudulla palvelut saattaisivat tulla lähemmäksi asiakkaita. Haasteellista voi olla saada lapsiryhmät täyteen.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	+/-	Perhepäivähoito voi olla houkutteleva ala muutosten myötä. Toisaalta alalle saattaa hakeutua myös sellaisia hakijoita, joilla ei ole riittävää soveltuvuutta tehtävään. Kannattavuuden näkökulmasta lapsiryhmät tulisi olla täynnä.
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	o	
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	+/-	Mikäli maaseudulle saadaan palkattua hyviä perhepäivähoitajia, lisää se maaseudun vetovoimaa.
Johtopäätös ja perustelut			
Varhaiskasvatuspalvelu perhepäivähoidon muodossa saattaisi tulla lähemmäksi asiakkaita. Lapsiryhmiä ei ehkä saataisi täyteen, mikä lisäisi palvelun kustannusta. Mikäli perhepäivähoitajia saataisiin palkattua, voisi se lisätä maaseudun vetovoimaa.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	+	Asuinalueen viihtyvyyteen vaikuttaa palveluiden saatavuus. Mikäli lasten hoito järjestyy läheltä asuinpaikkaa, tällä saattaa olla vaikutuksia hoitoon, kuljetusmatkoihin ja luonnon kuormittumiseen.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	o	

3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	o	
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	o	
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön	o	
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	+	Talojen rakentaminen
Johtopäätös ja perustelut Mahdolliset kuljetusmatkojen lyhenemiset voisivat tuoda positiivisia ympäristövaikutuksia.			

Ennakoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	+/-	Verotulojen lisääntyminen. Palkkakustannukset kasvavat perhepäivähoitajien ja perhepäivähoidonohjaajien määrän myötä.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	--	Mahdollisesti tehtävillä muutoksilla on kustannuksia lisäävä hintalappu. Täytyy tarkastella koko varhaiskasvatusta, jotta kaikki hoitopaikat olisivat mahdollisimman optimaalisesti käytössä.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin		
Johtopäätös ja perustelut Kaikki hoitopaikat tulisi olla täynnä. Mahdolliset muutokset lisäävät mm. palkka- ja kustannuskorvauskustannuksia.			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenne- ja palvelu- tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Palvelujen monipuolisuus voi parantaa yritystoiminnan edellytyksiä alueella.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan		

3	Työpaikkojen muodostumiseen	+/-	Työpaikkojen määrä voi lisääntyä. Palkkakustannukset kasvavat perhepäivähoitajien ja perhepäivähoidonohjaajien määrän myötä.
4	Yritysten kehittämiseen	o	
5	Yritysten työvoiman saantiin	o	
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	o	
7	Yritysten asiakasvirtaan	o	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	

Johtopäätökset ja perustelut

varhaiskasvatuspalvelujen saatavuus ja monipuolisuus voivat parantaa yritystoiminnan edellytyksiä alueella.